24ՐԴ ՏԱՐԻ ՈՒՐԲԱԹ 5 ՄԱՐՏ 1893 ԹԻՒ 408

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
ԵՒ ՓՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ, ԷՍԿԻ ՊԱՆՔ ՕՍՄԱՆԻ

Ձեռագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի դարձուիր

Bureaux du Journal "HAÏRÉNIK"
GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTTOMANE

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Գալոց համար .....300 Քիւ 75 դր. Մէկթա
, ...150 , 40 , ,
Դասաձներու .....300 , 100 , ,
, ...150 , 50 , ,
, ... 75 , 25 , ,
Օտար երկրաց .....300 , 25 Ֆրանգ
Թղթատարի ծախքը խմբագրութեան վրայ
(Թղթատարի փոխարէն փոթայի փաւլ կ'ընդունուի 100 դրչի տեղ 115 դրչ.)

غلطه ده اسکی بانق عثمانیه
خیریه نیك ... قزنه سنده خانه اداره سیدر

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԻՆԳ ՏԱՐԻ ԵԻՍ

Ցանկալի՛ակի եկանք, բայց առանց ապշելու, երբ վարչական տնօրինութիւններէն տեղեկացանք որ Իզմիրեանց կտակի գործադիր Յանձնախումբը հինգ տարի եւս պիտի շարունակէ իր պաշտօնը։ Վարչութեան սեղանին վրայ դրուած խնդիրներուն օրակարգը նախապէս չգիտցուիր մամուլին, որով թերթերը իրենց կարծիքները կը յայտնեն այն առեն միայն երբ որոշումը արդէն տրուած է։ Ինչ որ այնուհետեւ կարելի է ընել՝ պարզապէս գնահատութիւն մըն է, ուրիշ ոչինչ։

Բայց եթէ առաջուց իսկ կարծիք յայտնուած ըլլար Իզմիրեանց յանձնախումբի նոր կազմութեան մը մասին, վստահ ենք թէ ինչ որոշում որ հիմա տրուեցաւ՝ անկէ տարբեր տնօրինութիւն մը արձանագրելու առիթ պիտի չունենայինք։ Մեր պաշտօնական մարմիններն առանդապահ են. Պատրիարքարանի չուրջը կրնայ դէմքերու փոփոխութիւն ըլլալ, բայց գաղափարներու փոփոխութիւն ո՛չ։ Ընտրութիւն մը ընելու համար ի՛նչ մտածումներէ որ կ'առաջնորդուէին ասկէ հինգ տարի առաջ մեր վարիչները, անոնց յաջորդներն ալ այսօր նոյն մտածումներն ունին, եւ ասկէ հինգ տարի վերջը եկողներն ալ տարբեր բան չպիտի խորհին. եթէ առջիններն ալ, հիմակուաններն ալ, գալիքներն ալ նոյն մարդիկը չեն — ինչ որ տարակուսական է — բայց մի եւ նոյն խմորէն են։

Ժողով մը, խորհուրդ մը, յանձնախումբ մը կազմելու համար ունինք երկու սկզբունք զոր քնաւ պիտի չշոհենք. առաջին սկզբունքնիս է որ գործ մը յանձնելու է այն մարդոց որք անոր մասնագէտը չեն. երկրորդ սկզբունքնիս է թէ այն անուններն որք արդէն ծանօթ են՝ միշտ անոնց դիմելու է։

Այս սկզբունքներէն առաջնորդուեցան անոնք որ ժամանակին կազմեցին Իզմիրեանց կտակի յանձնախումբը, արդի վարչութիւնն ալ կը ներշնչուի նոյն սկզբունքներէն. ապագան դուշակելն ալ աւելորդ է։

* * *

Իզմիրեանց կտակը էապէս գիտական նպատակի մը համար է. ո՛չ առեւտրական խնդիր է, ոչ դրամական կնճռոտ գործողութիւններու պէտք կայ, ո՛չ ալ եկեղեցական վարդապետութեան վերաբերեալ վճիռներ պիտի տրուին։

Հնագիտական լաւագոյն աշխատութիւնները պիտի վարձատրուին հաստատուն դրամագլխի մը հատոյտն տոկոսով։ Ուրեմն ծանձնախումբը չունի ընելիք ուրիշ բան մը բայց եթէ կարդալ, քննել եւ գնահատել ներկայացուած աշխատութիւնները։ Իսկ մեր ծանձնախումբը ո՛չ կը կարդայ, ո՛չ կը քննէ եւ ո՛չ ալ կը գնահատէ, վասն զի եթէ կարդալու ընդունակ է, քննելու եւ գնահատելու կարողութիւնէն զուրկ է։

Ինչ գիտեն այդ մարդիկը որ ի՛նչ քննեն. ուրիշ գործերու համար չատ ընդունակ եւ ձեռնհաս կրնան ըլլալ, բայց ոչ գիտուն են, ոչ հնագէտ են. ո՛չ Գարագաշ մը, ո՛չ Ազարեկեան մը, ո՛չ Նորայր մը, ո՛չ Ե. Դուրեան մը կայ մէջերնին։ Եւ պէտք չէ կարծել որ եթէ ասոնցմէ մին կամ երկուքը գտնուէր անոնց մէջ, դարձեալ այդ մարմինը իր նպատակին յարմար կազմակերպութիւն մը ըստացած կ'ըլլար։ Ո՛չ, ամենքն ալ պէտք էր որ գիտուն ըլլային, որպէսզի իրարու խօսք հասկնային, իրարու հետ կարենային վիճաբանիլ, զիրար լուսաւորել եւ ուրիշներու կարծիքներն ալ առնեն։

Ունեցած յանձնախումբնիս ի՞նչ կ'ընէ։ Իրեն ներկայացուած աշխատութիւն մը կը ղրկէ այս ինչ կամ այն ինչ անձին, եւ անոնց որոշումին համաձայն կը վճռէ թէ այդ աշխատութիւնը արժանի՞ է պսակուելու թէ ոչ։ Բայց այսպիսի յոգնութեան համար յանձնախումբի պէտք չկայ։ Պատրիարքարանի պաշտօնեայ մըն ալ երկու տող նամակով այդ գրութիւնները կրնայ ղրկել ծանօթ անձերու եւ անոնց վճիռը ստանալով կտակին գումարը կ'առնէ, կը յանձնէ կամ կը մերժէ։

Այդ յանձնախումբը պէտք էր կազմուած ըլլար միայն եւ միմիայն հայ գիտնականներէ։ Ասոնք պիտի ըմբռնէին թէ խելացի եւ խըզճամիտ գործ մը ընելու համար նախ պէտք է իրենք ուսումնասիրեն ներկայացուած աշխատութիւնները, եւ ապա՝ իրենց նման անձնաւորութիւններ իրենց թղթակից անդամ ընտրելով անոնց հետ ալ ի հարկին բանակցին, անոնց կարծիքներն ալ առնեն։

Այսպիսի կազմակերպութեամբ մը եւ այսպիսի ուղղութեամբ մը Իզմիրեանց կտակի մնայուն յանձնախումբը կրնար միանգամայն հարմարուիլ մեր մէջ գիտական ակադեմիա մը, կամ ապագայ ակադեմիայի մը հիմն ըլլալ։ Կտակը առիթ մըն էր իրարու կապելու բոլոր մեր գիտունները, եւ մեր հնագիտութեան հզօր մղում մը եւ ուղղութիւն մը տալու։ Նոր Իզմիրեանցներ ամէն կողմէ կրնային հրապուրել նորանոր կտակներ կամ նուէրներ ընելու գործ մը որ այնքան պատկառելի ու վսեմ կ'երեւէր, վասն զի գիտուններու գործ էր, և գիտուններէ կազմուած մարմին մը աշխարհիս ամենէն պատկառելի եւ վստահութիւն ներշնչող դումարուն է։

* * *

Բայց երբ մենք այնքան ծուռ ճամբու մը կը հետեւինք, ո՞վ այլ եւս սիրտ կ'ունենայ նոր բան մը ընելու։ Եւ միայն դրամատէրներն ալ չեն որ քաշուած կը մնան, այլ եւ մեծ ու փոքր ուսումնականներն ալ սիրտ չունին բան մը ընելու։

Երկու նկատում ձիրենք կը ջնջուի. նախ արժանապատուութեան խնդիրը։ Ո՛չ ոք կ'ուզէ որ իր գործը, որուն համար թերեւս կեանք մը մաշեցուցած է, ներկայացուի դնահատմանն այնպիսի անձանց որք անկէ բան մը հասկնալու կարող չեն։ Որո՞ւն մտքէն կ'անցնի բժշկական գործ մը քննութեան համար յանձնել օրէնսդէտներու, կամ եկեղեցականներու, և օրէնսգիտական կամ աստուածաբանական դրուած մըն ալ բժիշկներու ու վիրաբուժներու։

Երկրորդ նկատումն այն է թէ ոչ ոք գիտէ թէ իր գործը որո՞ւն գնահատմանը պիտի յանձնուի։ Բանակա՞մ մը թէ նախանձողի մը, տգետի՞ մը թէ ձեռնհաս անձի մը։ Եթէ յանձնախումբն ինք քննէր — ինչպէս որ պարտական էր ընել — ամէն մարդ կը գիտնար թէ որո՞ւ հետ գործ ունի։ Եւ գիտենք թէ գիտուններու յանձնախումբ մը նոյն իսկ իր պաշտօնին կարեւորութիւնը ղգալով գիտութեան պէս չէզոք կ'ըլլայ։

Հիմա ո՛չ միայն ոչ ոք գիտէ թէ ո՞վ պիտի քննէ իր ներկայացուցած գործը, այլ և չգիտեր իսկ թէ հնագիտական աշխատասէրներ մը մէջ յայտնուած իմաստասիրական, կրօնական կարծիքնե՞րն են, որ նկատողութեան պիտի առնուին թէ միայն եղելութիւններն են իրողութիւններն են։ Եթէ բողոքական կամ հռոմէադաւան հայ մը հնախօսական կարեւոր աշխատութիւն մը ընէ, հնութիւններ հրապարակ հանէ, բայց միանգամայն անոնց մէջ խառնէ այնպիսի տեսութիւններ որք իր համոզումով ճշմարտութիւն են բայց չեն կրնար համաձայնիլ մեր եկեղեցիին վարդապետութեանց կամ աւանդութեանց, արդեօք այդպիսի գործ մը կարեւոր և արժէքաւոր աշխատութիւն մը չը՞ պիտի նկատուի։

Դիտութիւնը ո՛չ միայն չէզոք է այլ և կատարեալապէս անկախ է այն ամէն նկատումներէն զորս աղդութեան, կրօնքի գաղափարներն ու ղղայումները հատատած են։ Կը տեսնենք թէ երկու ազգ իրարու դէմ որքան ալ հակակրութիւն ունենան բայց անոնց գիտունները իրարու բարեկամ ու եղբայր են, վասն զի գիտութիւնը մարդկութեան սեփականութիւնն է, և ոչ թէ ազգի մը։ Մեր մէջ ալ միեթ մեր հնագիտութիւնը կրնա՞նք դաւանանքի մը սեփականութիւնը համարիլ։ Ո՞չ ապաքէն մեր ամենէն մեծ պատմաբան ու լիզուագէտ հոյ նախնիները հռոմէադաւան հայեր եղած են։ Արդ՝ ներելի՞ է կազմել հնախօսութիւն գնահատող և վարձատրող մարմին մը, կարեւորութիւն տալով միայն դաւանանքի և ոչ հմտութեան։

Իզմիրեանց կտակին գործադիր յանձնախումբը այնպիսի անձուկ և անհպատակ մտածութիւններով կազմուած է որ անկէ գնահատուած հեղինակ մը պարծենալու բացառիկ պատճառ մը չունի, և ոչ ալ մերժուած գործ մը կրնայ համարուիլ տակաւ, աննշան բան մը։

Ու ահա կը տեսնենք որ այս հինգ տարուան մէջ չպատկուեցաւ ո՛և է աշխատութիւն որ մեր հնախօսութեան կարեւոր ծառայութիւն մը մատուցած ըլլայ։ Եւ ոչ ալ չատ եղան անոնք որ սիրտ ունենային աշխատութիւն մը դրելու և ներկայացնելու։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ ՅԱԻԻ ԴԷՄ—ՋՈՒՐՔ ՋՏԵԼ

Ժամանակ մը ի վեր ռուս բժիշկները տաբօրինակ զարմանքներ կը հնարեն սփոփելու համար առաւպեալ մարդկութիւնը, զարմանքներ որք գիտական աշխարհին ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն։

Ռուս բժիշկ մը կայ որ հիւծախտաւորները միմիայն ճարպով կը սնուցանէ, ձկան իւղի տեղ։ Իրաւ է որ ամէն տեսակ ճարպերը՝ առաջին տեսակ սնուցիչ նիւթեր են, եւ խազախները, որոց համար կ'ըսուի թէ մոմ կ'ուտեն, չատ քիչ անգամ հիւծախտէ կը բռնուին։

Ուրիշ ռուս բժիշկ մը, Գ. Ֆոն Շդայն, ակռայի ցաւը կը բուժէ հիւանդին բերնին մէջ մտցնելով ելեկտրական վառած լամպար մը։

Հիմա երրորդ մը, Բրոֆէսոր Տուրտուբի (Մոսկուայէն) գլխու ցաւը բուժելու համար կ'առաջարկէ նոր օրինակ միջոց մը, որ, եթէ ուրիշ արժանիք ալ չունենայ, չափազանց պարզ ըլլալու առաւելութիւնն ունի։ Արդարեւ, այն միջոցն է պարզապէս հիւանդին գլուխը ծեծել։

Դիպուածն է որ Բրոֆէսոր Տուրտուբին առաջնորդած է այդ մեթոտին։ Օր մը հիւանդ մը կը քննէր որ ահռելի գլխացաւէ մը կը գանգատէր, երբ բժիշկը սկսաւ մատներովը գանկին զարնել, ինչպէս կ'ընեն կուրծքին վրայ, տեսնելու համար որ մարթին տակ վնասուած տեղ մը կա՞յ։ Ինչ եղաւ իր զարմանքը, քննութիւնը աւարտելէն երկու երեք վայրկեան ետքը, երբոր հիւանդը յայտարարեց թէ ցաւը յանկարծ դադրած էր։

Տարակոյս չկար, հարուածներուն մեքենական ազդեցութեանը վերագրելու էր այդ յանկարծական եւ հրաշալի հանդարտացումը։ Բրոֆէսոր Տուրտուբի ուրիշներու վրայ ալ սկսաւ իր փորձերն, որք ամէն անգամ յաջող արդիւնք ունեցան, եւ հիմա ամէն օր հիւանդանոցին մէջ ի գործ կը դնէ այդ մէթոտը։

Այդ գարմանէն աւելի դիւրին բան չկայ, եւ եթէ վերջնապէս չգուժէ ցաւը՝ գոնէ անմիջապէս հանդարտացում առաջ բերելու մեծ առաւելութիւնն ունի։ Պէտք է կամաց զարնել, մէկ կամ երկու մատով, —կարելի է նաեւ գործածել ալիւմինիումէ թեթեւ մուրճ մը, — եւ հետզհետէ աւելցնել հարուածներուն սաստկութիւնը։

Կ'երեւայ թէ այդ դրութիւնը լոկ գլխու ցաւի համար լաւ չէ. չլախտաւորներու թնդերային ցաւերուն համար ալ մեծ օգուտ ունի։

* * *

Ջուրը զտելու համար գործածուած գործիքները ընդհանրապէս գոհացուցիչ արդիւնք չեն տար։ Անթեակ միքրոպները, որոց անցքն արգիլելու համար կը գործածուին զտարանները, այնչափ վարպետորդի, այնչափ համբերող, այնքան ճարպիկ են որ միջոց մը կը գտնեն անենն նուրբ զտարանէն սպրդելու եւ ջուրին մէջ մտնելու գարձեալ։

Ի՞նչ ընենք ուրեմն, յուսահատի՞նք։

Չէ։

Ֆրանսացի մը ամենապարզ միջոց մը գտեր է մեր խմելիք հեղուկները զտելու։ Կը բաւէ հեղուկին սրուակը եօթն անգամ գարձնել գլխուդ բոլորտիքը, պարասաիկի պէս։

Մի՛ զարմանաք։ Ըսածս ճիշդ է։

Միքրոպները, որք մեծ մասամբ ջուրէն աւելի ծանր մարմիններէ բազկացած են, բնականաբար կը ձգտին ջուրին խորը երթալու։ Եթէ հեղուկին կեդրոնը կը տատանին, պատճառն այն է որ կաղի պղպջակի մը վրայ կը հեծնեն ու կը ճամբորդեն։ Բայց երբոր իրենք իրենց մըննան, չուտով մը տակը կ'երթան։

Ուրեմն այդ անկումը առաջ բերելու եւ փութացնելու համար կը բաւէ սըրուակը արագօրէն գարձնել. կեդրոնախոյս զօրութիւնը այսպէս աճելով բոլոր միքրոպները պիտի նետէ ամանին խորը։ Այն առեն ուրիշ բան չմնար ընել բայց թէ այդ ամանէն ուրիշ ամանի մը մէջ թափել հեղուկը, մաքուր եւ վճիտ։

ՕՏԱՐ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԻՍԼԱՆՏԱՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ՄԸ

Եւրոպական բոլոր գրականութիւններէն մեզ համար ամենէն մեկ կողմ թողուած, ամենէն աւելի մոռցուած, ըսենք նաեւ ամենէն անծանօթը Իսլանտական գրականութիւնն է անկասկած, ինչպէս անոր հայրենիքը եղող տաբօրինակ Իսլանտան, աշխարհքէն դուրս ինկածի պէս, սառուցեալ ովկիանոսին հեռաւորութեանց մէջ բարձի թողի եղած, քնաւ կամ հազիւ կը յիշուի մեր հորիզոններու տակ։

Անտարակոյս, քիչ չատ գիրք եւ զբօսրոց տեսած մարդիկ ամենն ալ կարդացած են աշխարհագրութեանց եւ ուղեգրութեանց մէջ եւ գիտեն առաւել կամ նուազ ճիշդ՝ Հիւսիսաբեւեռի այդ մենաւոր կղզիի մասին, գիտեն թէ յաւիտենական սառնամանեաց լեռներ ունի, որոց ստորոտը կ'եռան ու կը խոհան եռացող ջրի սոսկալի չատրուաններ, իմացած են թէ հոն Հէքլա մը կայ որ իր զժոխային չընչաւութեամբ ի զուր կը ջանայ տաքցնել ցրտագին օդը. գիտեն վերջապէս դեռ չատ բաներ զուցէ, բայց քանի՞ հոգի կան որ գիտեն թէ որո՛նք են Իսլանտայի բնակիչները, ի՛նչպէս է անոնց պատմութիւնը, ի՛նչպէս են անոնց ընկերական եւ քաղաքական ու իմացական կազմութիւնը։

* * *

Արդ, հոն այդ տաբօրինակ կղզիին մէջ կ'ապրի այսօր սակաւաթիւ բայց քաղաքակիրթ հասարակութիւն մը, որ ունի հին ու փառաւոր անցեալ, իսկատիպ եւ ուրոյն գրականութիւն, խոր եւ թանձր տոհմասիրութիւն մը եւ որ 70,000 հոգւոյ ափ մը ժողովուրդէ բաղկացած ցրուած է այդ անհամբոյր հողին վրայ եւ ժողովուրդ մը կը կազմէ առանձին, արժանի ուսումնասիրելու, յարգանքի եւ հիացման։

Միջին դարուն երբ բովանդակ Եւրոպա տգիտութեան խորին խաւարի մէջ կը տատայտէր, քաղաքակրթութեան լոյսը կ'արտափայլէր Իսլանտայի մէջ ուր գաղթած էին ազնուական Նորվեկիացիք եւ հանրային ուշադրութենէն հեռու մնացած այդ տեղը՝մշակումի, ուսումնասիրութեան, անկախ մտածման իախուտի ապաստանն եղած էր։

Զրկումներու եւ տառապանքի երկար պատմութիւն մըն է այն գոհերու եւ տոյիկեան չանքերու եւ գերմարդկային ճիգերու ժամագրութիւնը յորում տոհմային անկախ ոգին ուրոյնապէս պահելու ջանացեր են մերթ նուաճելով մերթ նուաճուելով։

Այս ամենը ծառայեցին որ այդ ժողովուրդին մէջ աւելի եւս արծարծի ուսումի եւ գիտութեան համար ասանդական գրաճաք ծարաւը, մանաւանդ մաքուր եւ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՏՈՎԱՆ ՎԱՀԱՆՅԱՆ

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐԻ

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՏՈՎԱՆ ՎԱՀԱՆՅԱՆ

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐԻ

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲԻ

Տպագրված է 1893 թվին, մարտի 10-ին

Հրատ. խմբ. Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Տպարան Ա. Ա. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՏՈՎԱՆ ՎԱՀԱՆՅԱՆ

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐԻ

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՏՈՎԱՆ ՎԱՀԱՆՅԱՆ

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐԻ

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲԻ

ՀԳԱՎԱՆ ԳՎԱՑՈՒԾՈՑՆ

ՄԱՍՈՎԱՆՔԱՎՈՎ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ծատրաձիկ խոհարարի չարա-
խորհուրդ պոհիսը վերջապես չա-
տախոսեց ու ի վերջո, ինչպես
միշտ, ինձ ստիպեց ընդունել
իր առաջարկը։ Ես ընդունե-
ցի, ոչ թե որովհետև ինձ
դուր եկավ նրա առաջարկը,
այլ որովհետև ուզում էի
տեսնել, թե ինչ կանի նա
իր խոստացած ճաշերը։

Ես ընդունեցի, և նա ինձ
ասաց, որ ճաշերը պատրաստ
կլինեն ժամը 7-ին։ Ես ժամը
7-ին գնացի նրա մոտ։ Նա
ինձ ընդունեց շատ հարգա-
նքով, ինչպես միշտ, և ասաց,
որ ճաշերը պատրաստ են։
Ես նստեցի սեղանի առջև և
սկսեցի ուտել։ Ուտելիքները
իսկապես շատ համեղ էին։
Ես ուտում էի և գովում նրա
խոհարարությունը։ Նա ինձ
ասաց, որ ինքը ֆրանսիացի
խոհարարի մոտ է սովորել։
Ես ասացի, որ ինձ էլ է թվում,
թե նա ֆրանսիացի խոհարար
է։ Նա ինձ ասաց, որ ինքը
ֆրանսիացի խոհարարի մոտ
է սովորել։ Ես ասացի, որ
ինձ էլ է թվում, թե նա ֆրան-
սիացի խոհարարի մոտ է սո-
վորել։ Նա ինձ ասաց, որ
ինքը ֆրանսիացի խոհարարի
մոտ է սովորել։ Ես ասացի,
որ ինձ էլ է թվում, թե նա
ֆրանսիացի խոհարարի մոտ է
սով

ԹԵՐԹ «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» (87)

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԳՈՒՀԱՐԻ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԱՐԱՏԻ ԳԱՒԱՌԻ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ի ՎԱՐՉԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՀՐԱՀԱՆԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ ԵՒ ՈՐԴՈՅԻ

1893

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ ԵՒ ՈՐԴՈՅԻ
ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ Ե. ՏՊԱՐԱՆԻ ՀԱՐԱՒԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ
ՆՈՐ-ՆԱԽԻՋԱՒԱՆ, ՄԱՅՐ ՓՈՂՈՑ, ՏՈՒՆ 29։
— ՊԱՀՊԱՆՈՒԻ Է ՀԵՂԻՆԱԿԸ —

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԳՈՒՀԱՐԻ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԱՐԱՏԻ ԳԱՒԱՌԻ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ի ՎԱՐՉԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՀՐԱՀԱՆԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ ԵՒ ՈՐԴՈՅԻ

1893

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ ԵՒ ՈՐԴՈՅԻ
ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ Ե. ՏՊԱՐԱՆԻ ՀԱՐԱՒԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ
ՆՈՐ-ՆԱԽԻՋԱՒԱՆ, ՄԱՅՐ ՓՈՂՈՑ, ՏՈՒՆ 29։
— ՊԱՀՊԱՆՈՒԻ Է ՀԵՂԻՆԱԿԸ —

ՆՈՐՈՒԻՉ ԻՆՆԻՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐՈՒԻՉ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆ, ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1797Ի ՆՆ

Ապահովագրեալ գումար	7,250,000,000 ֆրանք
Վճարեալ վնասք	225,000,000 „
Տարեկան հասոյթ	20,000,000 „
Պահեստի դրամ	53,000,000 „

Այս ընկերութիւնը, որ դարէ մը ի վեր հիմնուած, համբաւաւոր է վնասները կարգադրելու իր ազնիւ եւ ուղղամիտ եղանակին համար։ Թէ՛ քաղաքին եւ թէ՛ արուարձաններուն մէջ չատ չափաւոր գներով կ'ապահովագրէ անշարժ կալուած, կարասի, ապրանք եւայլն։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել Թուրքիոյ ընդհանուր գործակալին.

Ժ. ԴՈՒԴՈ

67 եւ 69, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա

ՇԱՆ. Ապահովագրութեան պայմանները Թուրքերէն լեզուով թարգմանուած են մուրհակներուն վրայ։

ԼԸՆՏԸՆ ԲՐՈՎԻՆՇԻԼ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1860Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ստորագրուած դրամագլուխ	25,000,000 ֆրանք
Պահեստի դրամ	5,800,000 „

Այս ընկերութիւնը չատ չափաւոր գներով կ'ապահովագրէ առագաստանաւով եւ չոգենաւով ղրկուող ամէն տեսակ ապրանք, դրամադրար, արժէքաւոր եւայլն։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել Թուրքիոյ ընդհանուր գործակալին.

Ժ. ԴՈՒԴՈ

67 եւ 69, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա

ՌԷՅՈՒԼԱՐ ՖԼՐՄԴ-ԳԼԱՍ ՈԴԻՄԸՐՄ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՇՈՓԵՆԱԻՆԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿ Համպ-րյէր, Ափլբրէն Ե Նէ-ֆէա-լէն Ա. ֆե-ռէլէ Նա-ահանգէ-ոդերը, Գլէ-, Սէ-Ծ-վ Ե Դա-ռ-ք.

Բուլէ-ւո եւ Բէնէլօք հասան։

ՀՈԼԱՆՏԱՑԻ ՆԱԻԱՑԻՆ ԱՐՔԱԾ. ԸՆԿ. կ'ապահովագրէ կառնաա-ր էրթե-ւէկ Ամստէրդամ, Գ'էրէ-ռէլ, Սէ-ռ-ւէլ, Գ-ւըլ Ե Իւլէրէ գ'ըլ, գործակատար կ'ունի առնէլով է Մ-լ-ա Ե Բ-ր-ա։

Գ'ահէրնֆէլը հասաւ։

Քէլըա աստ կը սպասուի յունուար 20 ին։

Քոնէսմանտներու համար պարտին դի. մել առ ՖՈՍՔՕԼՕ, ՄԱՆԿՈ ԵՒ ԸՆ-ԳՈՐԾԱԿԱԼ

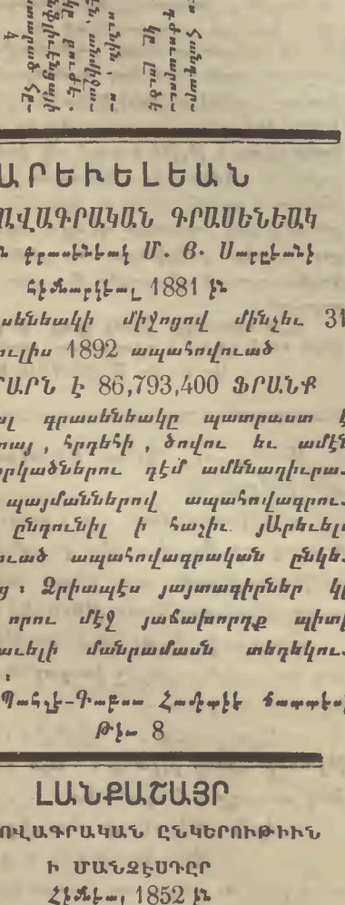

ՓՕՒԷԼԼԻ ԱՆԻԱՄԱՆ ՓԱՂԱՄ

Ա-ր-ա կ-ա-ա-ա